



**Výroční správa obce Turecká
za rok 2021**

Identifikačné údaje obce

Názov: Obec Turecká
IČO: 00648183
DIČ: 2021095538
Sídlo: Obecný úrad, 976 02 Turecká 341
Právna forma: Obec
Dátum vzniku: 01.01.1991

Identifikácia vedúcich predstaviteľov a organizačná štruktúra

Starostom obce je Ivan Janovec

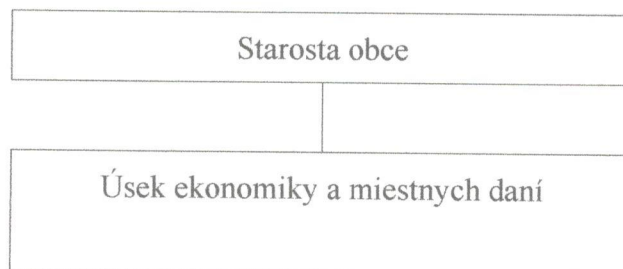
Obecné zastupiteľstvo:

Zástupca starostu: Branislav Rýs

Poslanci obecného zastupiteľstva: Ján Turčan, Ing. Milan Cisárik, Stanislav Jasenský,
Ing. Mária Janovcová Homolová, Branislav Rýs

Hlavný kontrolór obce je Ing. Zuzana Zánová

Organizačná štruktúra obecného úradu:



Úvodné slovo starostu obce

Spoločne sme prežili predchádzajúci náročný rok, pričom aj mnohých z nás zasiahla zákerná choroba, ktorá sa šíri takmer celým svetom. Najdôležitejšie bolo pre každého z nás chrániť si svoje zdravie a postarať sa o svojich blízkych, starších spoluobčanov. Aj napriek tomu sme sa v obci od začiatku roku snažili plniť samosprávne funkcie a úlohy, ktoré sme si predsavzali.

Začiatkom predchádzajúceho roku tak z dôvodu vyhlásenia núdzového stavu a mnohých obmedzení zo strany štátu nebolo možné pokračovať v organizovaní aktivít obce

Dlhoročná tradícia organizovania Krňačkových pretekov si minulý rok tak isto musela dať kvôli obmedzeniam pauzu. 44. ročník Krňačkových pretekov v Tureckej sa naposledy uskutočnil v roku 2019.

Začiatkom roku sme začali s prípravou a zisťovaním informácií ohľadne projektu dopravy a parkovania v obci. Je to veľmi náročná úloha, hlavne príprava a realizácia projektu, právnej legislatívy, VZN o parkovaní v obci. Táto aktivita je náročná aj na potrebné financie. Začali sme teda návrhom a schválením VZN.

Na požiarnej zbrojnici sme z vonkajšej strany odstránili staré plechové dvere. Nová garážová brána tak bude slúžiť na uzatvorenie priestoru hasičskej techniky. Pri tejto príležitosti sme sa pustili aj do výmeny dreveného prekrytia pracovnej jamy foršami.

Pokračovali sme s prácami na Uhliarskom chodníku Pod Dingom. Okrem bežnej údržby sme osadili infotabuľu na zastavení č.3 pri odbočke z hlavnej cesty na chodník u Durovej.

V júli sme pokračovali a dokončili našu dlhodobú aktivitu, ktorú sme robili svojpomocne. Je to stojisko na separovaný odpad v Hornej Tureckej pri autobusovej zastávke. Dokončili sme pokládku zámkovej dlažby ako aj ďalšie.

Práce a úpravy, aby sme mohli premiestniť nádoby na separovaný odpad na nové miesto. Podarilo sa nám to zrealizovať spoločnými silami.

Z rekonštrukcie cesty 2. triedy od koliby U Krištofa po Staré Hory sme získali materiál na opravu miestnych ciest. Z toho sa podarilo opraviť cestu na Bániku k chatovej oblasti od hlavnej cesty na Salašky ako aj spevniť krajnice a príľahlé plochy na parkovanie pre chatárov a turistov. Cesta bola v kritickom stave, v prípade požiaru alebo prístupu záchranných zložiek tam bola cesta takmer neprístupná. Stav cesty sa tým výrazne zlepšil a tak zimnú údržbu cesty pre chatárov robíme až po vodičku pred rampou. Zároveň máme v rezerve materiál na cestu na Salaškach ako aj na opravu vedľajších ciest v obci.

Na obecnej chate na Salaškach sme mali pripravené drevo na výrobu nového sedenia a stola pred chatou. Nakoľko starý stôl bol už poškodený hnilobou, vysúkali sme si rukávy a vyrobili nové sedenie.

Naša žiadosť na BBSK ohľadne realizácie rekonštrukcie cesty od Obecného úradu po otočku autobusu nebola zaradená do plánu investícií, nakoľko ju komisia dopravy nezahrnula do plánu. Po zistení tejto skutočnosti starosta obce komunikoval o veci priamo s predsedom BBSK Jánom Lunterom a žiadal o dodatočné prehodnotenie a vyčlenenie finančných prostriedkov na rekonštrukciu cesty. Predseda BBSK nám vyšiel v ústrety a potrebné, aj keď veľmi obmedzené financie vyčlenili. Následne sa realizovalo samostatné verejné obstarávanie zákazky a v druhej polovici augusta sa podarila realizácia rekonštrukcie tohto úseku cesty frézovaním a novým asfaltovým kobercom.

V auguste sme pripravili ako každým rokom symbolickú vatru SNP. Oslavy sa uskutočnili za daždivého počasia 29. augusta 2021.

Postupne sme aj v minulom roku pokračovali vo výmene nových led svietidiel verejného osvetlenia. Zlepšil sa stav osvetlenia v Hornej Tureckej, strede aj v dolnej časti dediny, pri obecnom úrade, u Koskov. V tejto aktivite budeme pokračovať aj v tomto roku na vedľajších uličkách.

August bol mimoriadne naplnený na udalosti. Pravidelne nám robili v obci problémy nočné a ranné návštevy medveďa hnedého priamo v dedine, pri zbernom mieste separovaného a komunálneho odpadu, ako aj medzi obydliami. Pohyboval sa aj v susednej obci Staré Hory. Zásahový tím medveďa hnedého ŠOP bol v pohotovosti hlavne vo večerných hodinách. Následne bol odchytený na Starých Horách.

V septembri sme využili pekné počasie aj na opravu menších výtlkov na ceste v Hornej Tureckej.

S pomocou traktoru sme zabezpečili úpravu frézingom na ceste na Salašky. Spevnili sme frézingom miestami krajnice a rozhrnuli kopu pri vodičke na Bániku. Zlepšili sme tak stav cesty aspoň dočasne. Na jar bude potrebné opätovné dosypanie a zhutnenie niektorých miest. Opíli sme konáre okolo cesty, vyčistili rigol do šachty na zákrute pri zvodidlách, aby voda tiekla rigolom do šachty nie po ceste.

V októbri sme sa pustili do ďalšej práce.

Na budove starej hasične v Hornej Tureckej sa dokončili vonkajšie opravy omietok. Budova dostáva zaslúžene po rokoch nový vzhľad a zlepšenie technického stavu, je zateplená, sú nové okná a dvere, natretá strecha, opravené žľaby.

Projekt dopravy a parkovania v obci, legislatívu, potrebné vyjadrenia a stanoviská zainteresovaných inštitúcií sa zabezpečovali počas celého roka. K projektu boli potrebné súhlasné stanoviská Dopravnej polície, Regionálnej správy ciest a Okresného úradu odboru pozemných komunikácií a dopravy k umiestneniu dopravných značiek podľa projektu. Až potom sme mohli pristúpiť k obstaraniu prvých dopravných značiek umiestnených na parkovisku a okolí. Následne nám dopravné značky osadila firma v zmysle schváleného projektu dopravy. Bolo potrebné už len dotiahnuť zmluvu o prenájme parkovacieho automatu, osadiť a sprevádzkovať automat. Tak sa stalo 16. decembra 2021. Od toho času môžeme prevádzkovať spoplatnené parkovanie na parkovisku ako aj pred zvonickou. Poplatok sme určili 2 eurá na celý deň. Sú to obecné verejné priestranstvá. Postupom času, pokiaľ si návštevníci obce ako aj domáci zvyknú na spoplatnenie parkovania na obecných priestranstvách, sa bude situácia zlepšovať. Obecné pozemky a priestranstvá patria všetkým obyvateľom obce rovnakým dielom a rovnako majú slúžiť pre všetkých obyvateľov. Spoločne veríme, že sa nám v tejto aktivite bude do budúcnosti dariť a postupne budeme zlepšovať dopravnú situáciu v obci.

Poslanie, vízia, ciele

Teraz však nastáva závažná otázka našej budúcnosti. Počúvame z každej strany nie príliš optimistické správy, čo sa deje vo svete, u našich susedov, priamo u nás na Slovensku. Obdobie, ktoré prežívame je veľmi krehké na zdravie každého z nás. Hlavne pre starších spoluobčanov, ľudí v strednom veku, ale aj pre tých najmenších.

Je ťažké si v tomto období niečo plánovať. Povedať dnes, do čoho sa v tomto roku budeme púšťať, by bolo veľmi odvážne a ťažko splniteľné. Ostáva nám len myslieť pozitívne a veriť, že budeme v zdraví a sile pokračovať v začatých aktivitách.

Základná charakteristika obce a jej organizácií

Obec Turecká je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.

Obec nemá zriadené organizácie so samostatnou právnou subjektivitou.

Geografické údaje, história

Turecká sa nachádza 17 km severozápadne od Banskej Bystrice v pohorí Veľkej Fatry v nadmorskej výške **610 m.n.m** na úpätí masívu Križnej (1574 m n. m.). Prvé zmienky o obci sú z roku **1563**. Práve tom období pre **zvýšenie banskej ťažby**, ale najmä zabezpečenie hút v Starých Horách a v Banskej Bystrici drevným uhlím, Banskobystrická komora začala osídľovať Starohorskú dolinu.

Tak vznikli v okolí Starých Hôr nové **banícke** (Polkanová), **drevorubačské a uhliarske osady** (Turecká, Jelenec, Prašnica).

Pôvodní obyvatelia Tureckej boli uhliari, ktorí pálili drevené uhlie pre okolité bane v Starohorskej doline. Po zániku baníctva na Starých Horách, zaniká v Tureckej aj uhliarstvo.

V súčasnosti je Turecká predurčená svojou polohou k **cestovnému ruchu**, hlavne **zimným športom a horskej turistike**.

Turecká dnes láka návštevníkov aj svojimi atrakciami. Pravidelne sa tu každoročne usporadúvajú unikátne už tradičné krňačkové preteky dvojčlenných posádok na domácky vyrobených sedliackych saniach – krňačkách, ktoré **vznikli v roku 1957** z podnetu miestnych občanov ako súčasť fašiangových zvykov. Stali sa vyhľadávanou zábavou ľudí prichádzajúcich sem zo širokého okolia i zahraničia. Od roku 1995 sa v Tureckej uskutočňuje súťaž vo varení a jedení bryndzových halušiek, ktorú vymyslel „Haluškový Otec“ Svetlan Turčan a počas mnoho úspešných rokov sa transformovala na „Majstrovstvá Slovenska a Európy vo varení a jedení bryndzových halušiek“.



Cirkevné dejiny Tureckej

Turecká od svojho založenia patrila ako celá starohorská dolina do banskobystrickej farnosti. Po založení **stálej misie na Španej Doline** jezuitmi v 16. storočí bola pričlenená k Španej Doline a keď v roku 1755 cisárovná Mária Terézia zriadila na Motyčkách novú misijnú stanicu a kláštor jezuitov, pričlenili k nej aj Hornú a Dolnú Tureckú. Od roku 1776 po založení farnosti Staré Hory je Turecká **filiálkou Starých Hôr**.

Kaplnka Ružencovej Panny Márie

V dolnej časti obce stojí **kaplnka zasvätená Ružencovej Panne Márii**. Kaplnku začali stavať v roku 1907, ako je zaznamenané vo farskej kronike na mieste, kde asi pred sto rokmi stála **kaplnka k úcte sv. Jána Nepomuckého** a slávnostne ju posvätil 11. októbra 1908 starohorský farár Bartolomej Roháč. Kaplnka bola vyzdobená secesnými maľbami, ktoré sú typické pre chrámové stavby na rozhraní storočí. V roku 1994 bola vykonaná prístavba kaplnky s celkovou

rekonštrukciou interiéru a exteriéru.

Ústrednou sochou v kaplnke je **socha Panny Márie Ružencovej**, ktorá je zhotovená neznámym majstrom z lipového dreva. Hlavu sochy Panny Márie zdobí koruna, akú vraj nosila vtedajšia Uhorská kráľovná. Socha Panny Márie Ružencovej má bordové rúcho a modrý plášť po krajoch zdobený zlatým ornamentom. Na ľavej ruke drží malé dieťa – Ježiša Krista – Kráľa. V pravej ruke drží ruženec a zlaté žezlo. Okrem tejto ústrednej sochy sú po stranách kaplnky umiestnené sochy sv. Terezky Ježiškovej, Božského Srdca Ježišovo a sv. Jozef.

V obci sa nachádzajú ešte dva veľké **drevené kríže s ukrižovaným Ježišom a jeho Matkou Máriou** a viacero prícestných kaplniek zasvätených **Božskému Srdcu, sv. Barbore, sv. Jánovi, Ružencovej Panne Márii a sv. Floriánovi**. V kaplnke Ružencovej Panny Márie sa teraz slúžia sväté omše dvakrát v týždni.

Obec Turecká má 156 obyvateľov.

Plnenie funkcií obce

V zmysle § 4, ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec pri výkone samosprávy najmä:

- a) vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania,
- b) zostavuje a schvaľuje rozpočet obce a záverečný účet obce,
- c) rozhoduje vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov^{5a)} a vykonáva ich správu,
- d) usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis, ^{5b)} vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce, vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v obci,
- e) utvára účinný systém kontroly a vytvára vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon,
- f) zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce,
- g) zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, ^{5c)} udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump a miestnu verejnú dopravu,
- h) utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport,
- i) plní úlohy na úseku ochrany spotrebiteľa^{5d)} a utvára podmienky na zásobovanie obce; určuje nariadením pravidlá času predaja v obchode, času prevádzky služieb a spravuje trhoviská,
- j) obstaráva a schvaľuje územnoplánovaciu dokumentáciu sídelných útvarov a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce, obstaráva a schvaľuje programy rozvoja bývania a spolupôsobí pri utváraní vhodných podmienok na bývanie v obci,

- k) vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce,
- l) zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia,
- m) organizuje miestne referendum o dôležitých otázkach života a rozvoja obce,
- n) zabezpečuje verejný poriadok v obci; nariadením môže ustanoviť činnosti, ktorých vykonávanie je zakázané alebo obmedzené na určitý čas alebo na určitom mieste,
- o) zabezpečuje ochranu kultúrnych pamiatok v rozsahu podľa osobitných predpisov⁶⁾ a dbá o zachovanie prírodných hodnôt,
- p) plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu,
- q) vykonáva osvedčovanie listín a podpisov na listinách,
- r) vedie obecnú kroniku v štátnom jazyku, prípadne aj v jazyku národnostnej menšiny.

Informácie o vývoji obce

Schodok rozpočtu v sume -1256,92 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Schodok rozpočtu bol vyrovnaný zo zostatku finančných prostriedkov z roku 2020. V hospodárení obce sa nenachádzajú významné neistoty ani riziká, ktoré by mohli narušiť jej stabilitu. Po ukončení roka do vypracovania výročnej správy nenastali žiadne udalosti osobitného významu.

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2021 v EUR
Bežné príjmy spolu	90974,75
z toho : bežné príjmy obce	90974,75
bežné príjmy RO	0,00
Bežné výdavky spolu	89409,89
z toho : bežné výdavky obce	89409,89
bežné výdavky RO	0,00
Bežný rozpočet	1564,86
Kapitálové príjmy spolu	315,58
z toho : kapitálové príjmy obce	315,58
kapitálové príjmy RO	0,00
Kapitálové výdavky spolu	3137,36
z toho : kapitálové výdavky obce	3137,36
kapitálové výdavky RO	0,00
Kapitálový rozpočet	-2821,78

Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-1256,92
Vylúčenie z prebytku	0
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-1256,92
Príjmy z finančných operácií	17076,92
Výdavky z finančných operácií	0,00
Rozdiel finančných operácií	17076,92
PRÍJMY SPOLU	108367,25
VÝDAVKY SPOLU	92547,25
Hospodárenie obce	15820
Vylúčenie z prebytku	
Upravené hospodárenie obce	15820

Hlavné údaje zo súvahy

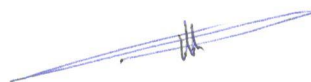
P.č.	Položka aktív	Rok 2020	Rok 2021
	SPOLU MAJETOK	243037,19	262589,65
A	Neobežný majetok	222169,55	242126,06
A.I	Dlhodobý nehmotný majetok	465,25	381,85
A.II	Dlhodobý hmotný majetok	192226,30	212266,21
A.III	Dlhodobý finančný majetok	29478	29478
B	Obežný majetok	20867,64	20463,59
B.I	Zásoby	223,74	223,74
B.II	Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	0,00	0,00
B.III	Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00
B.IV	Krátkodobé pohľadávky	3981,98	4743,13
B.V	Finančné účty	16661,92	15496,72
B.VI	Poskytnuté návratné finančné výpomoci dlhodobé	0,00	0,00
B.VII	Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	0,00	0,00
C	Časové rozlíšenie	0,00	0,00

P.č.	Položka pasív	Rok 2020	Rok 2021
	Vlastné imanie a záväzky	243037,19	262589,65
A	Vlastné imanie	199336,20	215001,74
A.I	Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
A.II	Fondy	0,00	0,00
A.III	Výsledok hospodárenia	199336,20	215001,74
A.III.1	Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	189906,65	216615,03
A.III.2	Výsledok hospodárenia za bežné obdobie	9429,55	-1613,29
B	Záväzky	8222,57	12530,69
B.I	Rezervy	600	594
B.II	Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	0,00	0,00
B.III	Dlhodobé záväzky	497,81	589,53
B.IV	Krátkodobé záväzky	7124,76	11347,16
B.V	Bankové úvery a výpomoci	0,00	0,00
C	Časové rozlíšenie	35478,42	35057,22

Hlavné údaje z výkazu ziskov a strát:

Položka	Rok 2020	Rok 2021
Spotrebované nákupy	17324,18	16150,45
Služby	17341,81	29157,28
Osobné náklady	40576,38	44817,96
Dane a poplatky	57,18	57,18
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	336,40	327,16
Odpisy, rezervy a oprav.pol. a zúčt.čas. rozlíšenia	2510,14	2620,73
Finančné náklady	93,28	66,60
Mimoriadne náklady	0,00	0,00
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	0,00	598
Náklady spolu	78239,37	93795,36
Tržby za vlastné výkony a tovar	5789,44	5446,40
Aktivácia	0,00	0,00
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	75343,14	75153,32
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	1547,71	1347,16
Zúčtovanie rezerv a opr. položiek a účtovanie čas.rozlíšenia	600	600

Finančné výnosy	0,00	0,00
Mimoriadne výnosy	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach	4388,63	9635,19
Výnosy spolu	87668,92	92182,07
Výsledok hospodárenia pred zdanením	9429,55	-1613,29
Splatná daň z príjmov	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia po zdanení	9429,55	-1613,29



Ivan Janovec
starosta obce